

Facebook vs. demokrácia

2018 november 02. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Az adatok birtokosa királycsinálóvá léphet el?.

Néhány évvel korábban sokan még azt hitték, összeesküvés-elmélet, ma azonban már tény: a Facebook manipulálja a közösségi oldalon megjelenített tartalmakat politikai befolyásteremtés céljából.

Zuckerbergék els?, nagy nyilvánosságot kapott „lebukása” 2014-ben következett be. Ekkor szivárogtak ki dokumentumok a vállalatirias titkos pszichológiai [kísérletéről](#), amely során közel 700 000 felhasználó hírfolyamát manipulálták. A felhasználók tudta és beleegyezése nélkül zajló kísérlettel Zuckerbergék azt akarták kideríteni, hogy a közösségi oldalon megjelent bejegyzésekkel, hírekkel tudják-e befolyásolni a felhasználók érzelmeit. Habár a kísérlet hivatalos eredménye nem ismert, de a kés?bbi fejlemények alapján biztosra vehetjük, hogy Zuckerbergék feltételezése meger?sítést nyert. 2016-tól egyre több olyan ügy került nyilvánosságra, amelyekb?l világossá vált, hogy a Facebook aktívan manipulálja a közösségi oldalon megjelen? tartalmakat. A jobboldali hírek szisztematikus háttérbe szorítása, a migránsokkal kapcsolatos negatív hozzászólások törlése, profilok felfüggesztése, az „álhírek” elleni szent háború egyt?l egyig a hírek intézményesített manipulálásának, és így a felhasználók befolyásolásának az eszközei.

Sokan minderre csak legyintenek, mondván: akárhogy is manipulál a Facebook, engem nem tud befolyásolni, hiszen *tudom*, hogy miben mesterkedik. Igen ám, de a közösségi média befolyásolási technikája nem a tudatos énünkre, a racionalitásunkra hat, hanem egy sokkal nehezebben kontrollálható részünkre: az érzelmeinkre.

És valójában éppen az érzelmeink azok, amelyek irányítanak bennünket. Az amerikai elnökválasztás kapcsán adatlopási botrányba kevered? Cambridge Analytica egykori igazgatója, Alexander Nix jól szemlélteti a jelenséget: ha van egy privát strand és el akarjuk kerülni, hogy idegenek lépjenek be, célravezet?bb, ha cápvészélyre figyelmeztet? táblát helyezünk ki, ezzel befolyásolva azt, hogy a számunkra kedvez? lehet?séget válasszák.

Hogy az embereket els?sorban az érzelmeik, és nem a racionalitásuk irányítja, nem új kelet? felismerés. Az emberi irracionalitás és abban rejlt? szisztematikus vizsgálatát els?sorban két izraeli származású pszichológushoz, Daniel Kahneman és Amos Tversky nevéhez [köthet?l](#). A kutatók az ötvenes évek második felében kezdték meg vizsgálataikat, amelynek során többek között azt sikerült tudományos módszerekkel alátámasztaniuk, hogy az embereket els?sorban az érzelmeik vezérlik, és ez az irracionalitás kiszámítható, tudományosan leírható.

A kidolgozott módszernek azonban vannak árnyoldalai is. A viselkedépszichológia eredményeit ma kifinomult adatelemzéssel kombinálják, a minél hatékonyabb befolyásolás érdekében. Mára sikeresen kifejlesztették az emberek manipulálását szolgáló eszközöket, amik meghatározzák preferenciáikat és vágyaikat. A nem-racionális eszközökkel végrehajtott viselkedés-befolyásolás ugyanis hatásosabb, mint az ész érvekkel való meggy?zés, valamint rombolja az egyén képességeit arra vonatkozóan, hogy racionálisan és kritikusan reagáljon a társadalmi folyamatokra. A viselkedés észrevétlen manipulációja pedig gyorsan kereskedelmi forgalomba is került, mi több, a digitális gazdaság számára nélkülözhetetlenné vált.

A közösségi média képes arra, hogy megismerje vágyainkat, érzelmeinket és ezzel a számukra kívánatos irányba tereljük – akár politikai – választásunkat. A politikusoktól sosem volt idegen a választók érzelmeinek, vágyainak felhasználása, a módszer azonban alapjaiban megváltozott. Mindeddig a politikai vezet?k ráérzéssel próbálták megragadni a választók érzelmeit, a közösségi média azonban mára olyan eszközzé vált, ami ipari szinten képes megismerni és manipulálni az emberek legbens?bb vágyait.

Mindez pedig, szándékosan akár, vagy csak mellékhatásként, hosszú távon a demokratikus akaratképzést ássa alá. Gondoljunk csak arra, hogyan befolyásolja a Facebook a nemzetállamok demokratikus választásait: a francia elnökválasztási kampány hajrájában letiltott felhasználók tízezrei, a politikai korrektség határain kívül es? hírek és bejegyzések törlése a svéd parlamenti választások el?tt. S?t, még a magyar országgy?lési választások finisében is drámain megn?tt a felfüggesztett felhasználók és a törölt „álhírek” száma.

Aki tehát ezeket platformokat uralja, nagyobb hatalomra tehet szert, mint a demokratikusan választott politikai vezet?k. Az adatok birtokosa királycsinálóvá léphet el?, felemelve vagy éppen letaszítva politikai vezet?ket.

Lánczi Tamás - <http://mozgasterblog.hu/>

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lajkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen:

<https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen:
<https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló